

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosa ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Qvartvs Decretalivm Libri continentur

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Natis ex libero ventre. Tit. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95279)

patrem sequitur, quia mater, quod attinet ad statum ingenuitatis, vel seruitutis, causam partui pluribus temporibus accommodari potest in nanciscenda partui libertate, quam pater ipse, in quo vnicum tantum tempus, nempe generationis considerari poterat, quia illo solo tempore pater est causa potentior, & effectiua.

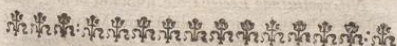
S V M M A R I V M.

1. Matrimonium ignoranter contrahens cum serua si deinde cognita ipsius conditione, nec facto, nec verbo consensit, potest aliam ducere.
2. Legatus Pape potest indicare de causa Matrimoniali.
3. Seruitutis ignorantiam alleganti an incumbat onus probandi.
4. Ingenuus si ducat seruam ignorans seruitutis potest cognita seruitute resiliere, non autem serua.

CAP. Ad nostram. IV. & fin.

Innoc. III.

- M**atrimonium ignoranter contrahens cum serua, si deinde cognita ipsius conditione nec facto, nec verbo consensit cum illa, potest aliam ducere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anch. Panorm. Prapof. Alex. de Neuo, Canif. Vin. in rationali lib. 4. inris Pontif. pag. 61. Alagona in compend. inris Canon. pag. 583. remissive Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 2. Decret. lib. 4. tit. 7. c. vnic.
2. Apostolica Sedis Legatus, &c. Ergo Legatus Pape potest cognoscere de causa Matrimoniali, vt per Corset. in sing. Matrim. incip. de iure.
3. Si constituerit quod miles ignoranter, &c. Notatur ad hoc, quod alleganti ignorantiam seruitutis incumbit onus probandi, vt tenet Henric. in sum. lib. 1. c. 10. n. 5. Verum dicendum est coniungi seruilis conditionis incumbere onus probandi scientiam sue conditionis in altero, & ignorantiam liberi praelum dum contrarium minime probatur, ita Host. hic n. 3. Ioan. Andr. etiam n. 3. Butr. n. 6. Abb. n. 6. Zabarel. in princ. oppos. 1. Alex. de Neuo n. 5. Prapof. n. 4. quos refert, & sequitur Sanch. d. lib. 7. disp. 19. n. 3.
4. In gloss. Nec facto, vlt. ibi, sed pone libera contraxit, &c. Notatur ad hoc quod si ingenuus ducat seruam ignorans seruitutis, potest cognita seruitute resiliere, sed si serua velit inuito ingenuo resiliere, cogenda est ab Ecclesia stare Matrimonio, quia ipsa fuit in deceptionis culpa, sequuntur Butr. hic in fin. Anch. n. 4. vers. querit glossa, Panorm. & Alex. de Neuo pariter in fine, Nauar. in man. c. 22. n. 33. Henric. lib. 1. c. 10. num. 5. Sanch. de Matrim. lib. 4. disp. 15. n. 4. vers. 4. vbi etiam resoluit decipientem teneri ante compulsionem Ecclesie stare Matrimonio.

De Natis ex libero ventre.

TIT. X.

SUPER hanc rubr. scripserunt Zabarel. Ioan. Andr. Butr. Anchor. Panorm. Prapof. Alex. de Neuo, Durand. in breuiario aureo inris Canon. & in speculo inris sub hoc tit. lib. 4. Steph. Ranchin. in continuatione tit. Decret. Ioan. de Londis in breuiario sanctorum Canon. Petr.

de Ravenna in compendio inris Canon. Martin. Mefnart. in epitome Decret. Dan. Venat. in analysi methodica inris Pontif. Goffred. & Host. in summa huius tit. Alex. Cassan. & Anastal. Germon. in paratitulis ad quinque libros Decret. Barthol. Cathag. in expositio. inris Canon. nouissime Ioan. Honor. lib. 4. sum. in Decret. omnes sub hoc tit.

S V M M A R I V M.

1. Liber est qui nascitur ex libera, vel liberta.
2. Ancilla etiam coniugata filius, quamvis patrem habeat liberum, nascitur seruus.
3. Filij quare sequantur seruitutem matris, ostenduntur.
4. Partus ex ancilla, vi liber sit, sufficit matrem liberam esse tempore conceptionis, natiuitatis, aut medio.
5. Indi, & Aethyopes quomodo possunt in seruitutem redigi, ostenduntur.

CAP. Indecens. I. Greg.

Filij nati ex libera, vel liberta sunt liberi, & Ecclesia debet libertatem defendere potius quam impugnare. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Anch. Butr. Panorm. Prapof. Alex. de Neuo, Canif. Cujac. Vin. in rationali lib. 4. inris Pontif. pag. 62. Alagona in compend. inris Canon. pag. 583. remissive Calal. in annor. & Ximen. in concord. p. 1. refertur ab Anton. August. collect. 1. Decretal. lib. 4. tit. 10. cap. vnic. & ab Iuo. c. 16. p. 73. desumitur ex D. Greg. I. lib. 1. epist. 5. registri.

Collige ex text. quod filius ancillae etiam coniugatae quamvis patrem habeat liberum, & ingenuum, nascitur seruus, vt per Henric. in summa lib. 1. c. 20. n. 4. lit. E. nam alij sequuntur seruitutem matris, l. partum 7. C. de rei vendic. ratio est secundum aliquos, quia mater grauida non est satis apta obsequiis domini sui, & pariendo subit periculum mortis, ergo aequitas postulat vt domini, qui priuantur obsequiis, & subeunt periculum damni, & incommodi, sentiant commodum ex partu illius iuxta illud axioma, Qui sentit incommodum, par est vt sentiat commodum, ita Sanch. de matrim. lib. 6. disp. 24. n. 5. Gutier. eod. tract. c. 93. n. 5. sufficit tamen vt partus libertate gaudeat tempore conceptionis, aut natiuitatis, aut medio tempore matrem liberam esse, ita probat text. in §. sed, & si quis, Instit. de ingen. l. & seruorum §. vers. ingenui sunt, ff. de statu homin. gloss. verbo deteriore in c. fin. 32. q. 4. Bonac. de Matrim. q. 3. punct. 3. n. 11. Sanch. d. disp. 24. num. 10. vbi num. 11. intelligit quando ex vi natalium, & status matris est futura liberos libera, aut seruituti subdita, & n. 16. resoluit quaestionem illam si tempore, quo mater se vendidit, vel a patre venundata praegrans esset, an factus sit liber?

Indecens esse credimus, &c. Indi, & Aethyopes, vt constat ex iis, qui a Lusitanis nostris, & Hispanis illuc nauigantibus capiuntur, & emuntur, si existant maiores viginti annorum, possunt se ipsos sua sponte vendere, vel eorum parentes egestate oppressi valent etiam eos vendere, qui tunc ita serui facti possunt licite possideri, aliisque vendi, si tamen fraude, vel dolo homines illi nigri capiuntur, aut vi adducantur, aut allekti, & seducti quibusdam iocalibus, & muliculis ad naves ducantur, tunc nec illi, qui capiunt, nec alij, qui ab eis illos emunt, nec etiam illi, qui modò eos possident tuti sunt in conscientia, sed tenentur eos manumittere, & sua libertati restitueretiam

etiam si non possint pretium recuperare, vide Sot. lib. de iustitia. q. 2. art. 2. concl. 2. Petr. de Aragona tract. de dominio. Mich. Salon. cod. tract. q. 5. art. 1. post conclus. 4. Sayr. in clauis Regia. lib. 9. c. 6. n. 2. 4. cum seqq. Molin. de iustit. tract. 2. disp. 35. & seq. Rebel. de oblig. iustit. p. 2. lib. 18. q. 23. sect. 5. n. 30. cum seqq.

De Cognatione Spirituali.

TIT. XI.

UPER hanc rubr. scripserunt Zabarel. Ioan. Andr. Anchar. Butr. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Cuiac. Durand. in breuiario aureo iuris Canon. & in speculo iuris sub hoc tit. lib. 4. Steph. Ranchin. in continuat. tit. Decret. Ioan. de Londris in breuiar. sanctorum Canon. Petr. de Rauenna in compend. iuris Canon. Mart. Melnart. in epitome Decret. Dan. Venat. in analysi method. iuris Pontif. Gostred. & Host. in summa huius tit. Alex. Cassan. & Anastas. Germon. in paratilis ad quinque libros Decret. Balth. Carthag. in exposit. tituli. iuris Canon. Zypæ. in analytica postremi iuris Eccles. enarrat. fol. 355. nonissimè Ioan. Honor. lib. 4. sum. in Decret. omnes sub hoc tit.

De materia huius tit. vide Sot. in 4. dist. 42. q. 1. Alphons. à Veracene in speculo coning. p. 1. art. 55. cum seqq. Nauar. in man. c. 22. ex n. 36. Rebuff. in praxi tit. de dispens. in gradibus prohib. ex n. 28. Vivaldian candel. aureo. tit. de cognat. spirit. ex n. 148. Morz. de contract. tit. de Matrim. s. pro declaratione, ex n. 19. refert plures Cened. ad Decretum collect. 18. n. 3. quibus adde Ludou. Bejam respons. casuum conscient. p. 1. casu 16. Ft. Emman. in sum. tom. 1. c. 226. Iodoc. Cocc. in thesauro Catholico. tom. 2. lib. 5. art. 13. Petr. de Ledesma in sum. tract. de Baptismo. c. 13. & tract. de Matrim. c. 16. Gallec. in speciali tract. de cognatione spirituali, Henric. in summa. lib. 12. c. 11. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 1224. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 54. cum seq. Gutier. cod. tract. c. 100. Bonac. cod. tract. q. 3. punct. 5. §. 2. Basil. Pont. de imped. Matrim. c. 14. Rebel. de oblig. iust. p. 2. lib. 3. q. 6. Agid. de Sacram. & cens. tom. 2. disp. 32. n. 22. cum seqq. Valer. Regin. in praxi fori penit. lib. 3. n. 148. cum seq. Ferdin. in examine Theologiae moralis. p. 3. c. 2. §. 9. & 10. Vgolin. de offic. Episc. c. 15. §. 6. a n. 8. & c. 8. & c. 25. §. 1. Molfes. in sum. Theologiae moral. tract. 4. c. 10. ex n. 120. Filliuc. tom. 1. tract. 10. n. 187. cum seqq. plura tetigi in meo tract. de offic. & potest. Episc. p. 2. alleg. 30. n. 32. cum multis seqq.

SUMMARIUM.

- 1 Compateritas impedit solum filios, quorum ratione fuit contracta, matrimonium inire, nisi consuetudo alicuius Ecclesie obuiet, cui standum est.
- 2 Confraternitas, paternitas, & compateritas indirecta sublata est per Conc. Trid.
- 3 Cognatio spiritualis inter ipsosmet paternos non contrahitur.
- 4 Vir, & Vxor suscipientes alienum puerum in Baptismo, vel Confirmatione non peccant.
- 5 Consuetudo circa validitatem Matrimonij an valeat ostenditur.

CAP. Vtrum. I. Alex. III.

Filij duorum compatrum, per quorum neutrum dolum nentum est ad compateritatem, licet contrahant, nisi consuetudo repugnet, separantur autem si per eorum alterum vel vtrumque compateritas est contracta. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anch. Panorm. Præpos. Alex. de Neno, Cuiac. Viu. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 62. Alagona in compend. iur. Canon. pag. 581. tenet siue Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. Aug. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 9. c. 3. & est post Concil. Lateran. sub Alex. III. p. 32. c. 1.

Exstitit olim grauis dubitatio vtrum omnes fratres baptizati confratres essent omnium filiorum eorum, qui susceperant, compatrum, conmatrumque nonnulli omnium, alij eorum, qui prius suscepti essent, alij eorum qui postea, ac iuxta hanc opinionem diuersitatem intelligendi sunt text. in cap. super quibus, & in c. post scriptum 30. q. 3. quos legitime ad concordiam reducit text. in presenti, quatenus dicit primum canonem text. scilicet in d. c. post susceptam, esse contractum per illud posterius in d. c. super quibus, per quod statuitur ut sine ante, siue post compateritatem geniti sint, simul possint coniungi, excepta illa persona dumtaxat, per quam peruenit effectus ad compateritatem. Sed tandem Conc. Trid. magno Ecclesie bono celebratum sess. 24. de reform. Matrim. c. 7. fustulit confraternitatem omnem item & paternitatem, ac compateritatem indirectam, sequentibus verbis: *Vnus tantum siue vir, siue mulier iuxta sacrorum Canonum instituta, vel ad sumum totum, & una baptizatum de Baptismo suscipiant inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, ac matrem, iuxta uiter baptizatum, ac baptizantem, baptizatumque patrem, & matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur.* Vnde et prædicto Conc. Trid. decreto iam colligitur cognitionem spiritalem a viro contractam non transmitti ad uxorem, nec e converso, vt resoluunt Tolet. in summa lib. 4. n. 5. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 226. n. 1. Matien. in rubr. tit. 1. gloss. 1. n. 168. lib. 5. noua recap. Petr. de Ledesma de Matrim. q. 56. art. 3. vers. conclusio fit, & in summa p. 1. tract. de sacram. Matrim. c. 17. concl. 6. dub. 3. Hentiq. in summa. lib. 12. c. 11. §. 2. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 54. n. 11. Agid. de Sacram. & cens. tom. 2. disp. put. 32. n. 14. vers. inter famina, Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 3. n. 159. Armendar. in addit. ad recap. legu Nauarre. lib. 14. tit. 15. l. 1. de Matrim. in declar. n. 4.

Secundò colligitur huiusmodi cognationem inter ipsosmet paternos non contrahi, vt statuit Pius V. in Bulla, quæ incipit. *Cum illius vicem*, venient Fr. Emman. & Soar. citatis locis, Sanch. d. lib. 7. disp. 54. n. 12. Bonac. de Matrim. q. 3. puncto 5. §. 2. n. 6. Reginald. d. lib. 3. n. 170. Armendar. n. 84. Et ita virum, & uxorem maxime peccare suscipientes alienum puerum in Baptismo, vel Confirmatione, resoluunt Nau. in man. c. 12. n. 19. Armendar. d. n. 84. Sanch. d. lib. 7. disp. 57. n. 5. Bonac. d. §. 2. n. 5.

Nisi consuetudo Ecclesie, &c. Notatur ad hoc, quod valet consuetudo circa validitatem Matrimonij, vt per Palat. in reper. c. per vestras, de donat. inter virum & uxorem. notab. 3. §. 3. n. 15. vers. nec videtur. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 4. n. 11. vbi resoluit consuetudinem legitimè prescriptam, ac rationi consonam, qualis petitur in c. fin. de consuet. ad legem statuentem, & statutam derogandam, vires habere in addendum impedimentum dicentis, ac subinde Matrimonium aduersus eam consuetudinem inintum esse nullum, idque sola consuetudine posse abique ican. dato, & adminiculo alterius intis; additque idem Sanch. text. in presenti quatenus exprimit, vt talis sit